

Prima instanță: Judecătoria Chișinău (sediul Rîșcani), (jud. N. Arabadji)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. M. Guzun, V. Buhnaci, L. Pruteanu)

DECIZIE

22 iulie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios
administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru
Mariana Pitic
Nicolae Craiu

examinând recursul declarat de Gangan Ivan și Gangan Aurica, reprezentați de avocatul Cojocar (Ermurachi) Cristina,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Gangan Ivan și Gangan Aurica împotriva CA „Grawe Carat Asigurări” SA, intervenienți accesorii Tofan Mihail și SRL „Construm” cu privire la constatarea existenței cazului asigurat, încasarea despăgubirii de asigurare, dobânzii de întârziere și penalității legale, repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 03 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de către Gangan Ivan și Gangan Aurica și menținută hotărârea din 03 august 2018 a Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani),

c o n s t a t ă :

La 31 mai 2013, Gangan Ivan și Gangan Aurica s-au adresat în instanță cu cerere de chemare în judecată către CA „Grawe Carat Asigurări” SA, intervenienți accesorii Tofan Mihail și SRL „Construm” cu privire la constatarea existenței cazului asigurat, încasarea despăgubirii de asigurare, dobânzii de întârziere și penalității legale, repararea prejudiciului moral. Pe parcursul judecării cauzei, reclamanții și-au concretizat pretențiile din acțiune.

În motivarea acțiunii reclamanții a invocat că, la 28 august 2008, în jurul orei 18:40, șoferul Tofan Mihail, în exercițiul funcției sale de șofer angajat al SRL „Construm”, conducând camionul de serviciu de model „MAN-19314”, cu n/î XXX, deplasându-se pe traseul R-3 Cimișlia-Comrat, la km 54-800, la ieșirea din or.

Cimișlia, efectuând manevra de întoarcere, încălcând prevederile punctului 39 (1) a RCR, conform cărora prealabil schimbării direcției de mers conducătorul de vehicul trebuie să se asigure că această manevră va fi în siguranță și nu va crea obstacole pentru ceilalți participanți la trafic, punctului 40 a RCR, conform cărora în cazul în care manevra de întoarcere se efectuează în afara intersecției, date fiind gabaritul mare al vehiculului sau lățimea insuficientă a carosabilului, conducătorul trebuie să cedeze trecerea vehiculelor, care se deplasează în același sens, precum și celor care vin din sens opus, punctului 41 a RCR, conform cărora întoarcerea vehiculelor este interzisă în locurile în care vizibilitatea este mai mică de 100 m, cel puțin într-o direcție, nu a cedat trecerea automobilului de model „Nissan Almera”, cu n/î XXX, care se afla la distanța de 41 m de camion, la volanul căruia se afla proprietarul - Gangan Ivan, având-o ca pasageră pe Gangan Aurica.

Drept rezultat, automobilul de model „Nissan Almera” cu n/î XXX s-a tamponat în camionul de model „MAN-19314” cu n/î XXX. Conform concluziei nr. 554 din 01 octombrie 2008, automobilul de model „Nissan Almera” cu n/î XXX a fost deteriorat considerabil, prin acest fapt fiindu-i provocate prejudicii materiale considerabile lui Gangan Ivan, paguba adusă automobilului constituind suma de 4 550 Euro.

De asemenea, lui Gangan Ivan i-au fost cauzate leziuni corporale sub formă de XXXXX, care se califică ca leziuni corporale ușoare. Iar pasagerei Gangan Aurica i-au fost cauzate leziuni corporale sub formă de XXXXX, care se califică ca leziuni corporale medii, cu dereglarea sănătății pe timp lung, ceea ce se demonstrează prin raportul de expertiză medico-legală nr. 112D.

La momentul producerii accidentului, Tofan Mihail era angajat în calitate de șofer la SRL „Construm”, care avea încheiat cu CA „Grawe Carat Asigurări” SA contract de asigurare obligatorie de răspundere civilă, care era valabil și trebuia să-și producă efectele.

Astfel, la 13 decembrie 2010, cu compania de asigurări au fost încheiate două acorduri la dosarul de daună nr. R/08/624, în baza cărora pârâtul urma să transfere pe contul reclamanților suma de 93 946 lei pentru prejudiciul cauzat, însă până în prezent această sumă nu a fost virată pe contul reclamanților, cu toate că au avut loc mai multe solicitări în vederea executării obligațiilor.

Prin urmare, reclamanții au pretins încasarea dobânzii de întârziere, în temeiul art. 619 din Codul civil.

Prin sentința din 22 aprilie 2010 a Judecătoriei Cimișlia, Tofan Mihail a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute la alin. (1) art. 264 Cod penal. Însă, prin decizia Curții de Apel Chișinău din 13 martie 2012, sentința a fost casată, fiind dispusă încetarea procesului penal cu privire la învinuirea lui Tofan Mihail, din motiv că există o hotărâre a organului de urmărire penală de scoatere a persoanei de sub urmărire penală.

Reclamanții au menționat că, însuși Procuratura Generală a recunoscut eroarea

admisă de către procurori. Astfel, decizia de casare a sentinței, prin care s-a dispus încetarea procesului penal cu privire la învinuirea lui Tofan Mihail, a fost rezultatul direct al erorilor procedurale comise de organul de urmărire penală și procuratură pe parcursul urmăririi penale, și nu de recunoaștere a nevinovăției lui Tofan Mihail. Din aceste motive, în viziunea reclamanților, asigurătorul este obligat să plătească despăgubirea de asigurare. Cu toate acestea, compania de asigurări refuză să achite despăgubirea de asigurare pe motivul nevinovăției lui Tofan Mihail.

Conform rapoartelor de expertiză, întocmite pe parcursul derulării dosarului penal, se deduce evidenta vinovăției a lui Tofan Mihail, or la întrebarea nr. 6 este dat expres răspunsul că, din punct de vedere tehnic, necorespunderea acțiunilor șoferului autocamionului de model „MAN-19314” punctelor 39 (1), 40, 41 a RCR, stabilite pentru începutul deplasării, schimbării direcției sau virării la stânga, întoarcerii, se află în legătură cauzală cu accidentul rutier dat.

Conform actului de verificare și concluziei nr. 554 din 01 octombrie 2008, întocmite de Centrul Expertize Independente, automobilul de model „Nissan Almera” a fost deteriorat, iar mărimea sumei necesare pentru reparația acestuia cu înlocuirea tuturor pieselor deteriorate ar prevala cu mult valoarea lui pe piață, care la momentul producerii accidentului rutier constituia suma de 4550 euro, ceea ce constituie valoarea automobilului deteriorat.

La fel, a fost demonstrat și faptul că lui Gangan Ivan i-au fost cauzate leziuni corporale sub formă de XXXX, care se califică, ca leziuni corporale ușoare, iar reclamantei Gangan Aurica, i-au fost cauzate leziuni corporale sub formă de XXXXX, care se califică ca leziuni corporale medii, cu dereglarea sănătății pe timp lung. Suma de bani achitată în vederea recuperării sănătății ulterior accidentului rutier, conform tuturor actelor (rețete, chitanțe, bonuri, expertize medicale, cheltuieli de deplasare etc.), constituie 21 648 de lei și 523,63 de Euro.

Reclamanții au demonstrat, prin acte confirmative, și anume contractul individual de muncă, declarațiile și confirmările eliberate de angajatorul reclamantei Gangan Aurica, că acesteia i s-a cauzat prejudiciu prin neobținerea remunerației care i se cuvenea (venit ratat). Gangan Aurica, cu toate că avea un contract de muncă încheiat cu angajatorul, din cauza accidentului rutier, a fost impusă în situația de imposibilitate de a-și executa obligațiile asumate prin contract și respectiv a fost privată și de venitul care urma să-l recepționeze în baza contractului de muncă încheiat. Venitul ratat legat de imposibilitatea reclamantei de a lucra în perioada 03 septembrie 2008 – 01 iulie 2009 constituie 5448,7 de Euro.

Din considerentul că reclamanții locuiau și munceau în Portugalia, la momentul accidentului aflându-se într-o scurtă vizită în Republica Moldova, au fost prezentate biletele de avion care au fost anulate, precum și biletele de avion și de autocar procurate ulterior pentru deplasarea în Portugalia, inclusiv fiind menționat că au fost procurate bilete de deplasare și respectiv suportate cheltuieli suplimentare pentru prezentarea reclamantului la solicitarea organului de urmărire penală întru

efectuarea actelor procedurale necesare suplimentare, ceea ce a impus reclamanților cheltuieli suplimentare și prejudicii suportate în sumă de 1041 de Euro și 7337 de lei. La fel, reclamanții au pretins și încasarea penalității în mărime de 1894,01 de Euro și 3896,69 de lei.

De asemenea, reclamanții au declarat că au avut o stare de șoc îndelungată ca rezultat al accidentului, stare consolidată și prin acțiunea de neplată de către pârâtă a despăgubiri pe un termen îndelungat, or vătămarea fizică suportată de Gangan Aurica, a distrugerii totale a automobilului, a fost continuată de pârâtă prin neplata despăgubirii, ceea ce accentuează și la momentul de față starea de stres a reclamanților, iar în acest sens reclamanții se consideră îndreptățiți de a solicita încasarea prejudiciului moral în mărime de 50 000 lei, pentru neexecutarea obligației de achitare a despăgubirii în termenii impuși de legislație.

În fine, reclamanții au solicitat constatarea existenței cazului asigurat, care a avut loc la 28 august 2008, și încasarea de la CA „Grawe Carat Asigurări” SA a următoarelor sume: 4550 de Euro cu titlu de prejudiciu cauzat în urma distrugerii automobilului; 21 648 de lei și 523,63 de Euro cu titlu de cheltuieli suportate pentru recuperarea sănătății și cheltuieli de transport către instituțiile medicale; 1041 de Euro și 7337 de lei cu titlu de prejudiciu cauzat prin neutilizarea biletelor de avion și cheltuieli suportate suplimentar pentru procurarea biletelor de transport; 5448,7 de Euro cu titlu de venit ratat; 4724,52 de Euro cu titlu de dobânda de întârziere pentru perioada 14 mai 2012 – 22 mai 2018, calculată la suma de 4550 euro pentru distrugerea automobilului; 22 478,33 de lei și 543,06 de Euro cu titlu de dobândă de întârziere pentru perioada 14 mai 2012 – 22 mai 2018, calculată la suma de 21 648 lei și 523,63 de Euro pentru recuperarea sănătății și transportul către instituțiile medicale; 1080,93 de Euro și 7618,42 de lei cu titlu de dobândă de întârziere pentru perioada 14 mai 2012 – 22 mai 2018, calculată la suma de 1041 de Euro și 7337 de lei prejudiciu cauzat prin neutilizarea biletelor de avion și cheltuieli suportate suplimentar pentru procurarea biletelor de transport; 1894,01 de Euro și 3896,69 de lei cu titlu de penalitate legală; 50 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin neachitarea despăgubirii în termen legal și 20 000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

Prin hotărârea din 03 august 2018 a Judecătoriei Chișinău (sediul Râșcani) acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia din 03 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de către Gangan Ivan și Gangan Aurica și menținută hotărârea din 03 august 2018 a Judecătoriei Chișinău (sediul Râșcani).

Pentru a respinge acțiunea instanțele au reținut că, nu există un act judecătoresc de constatare a vinovăției lui Tofan Mihail în producerea accidentului, or procesul penal de învinuire a acestuia a fost încetat prin decizia Curții de Apel Chișinău din 13 martie 2012. În astfel de împrejurări, nu poate fi constatată existența cazului asigurat și, drept consecință, asiguratorul nu poate fi obligat la plata despăgubirii de

asigurare.

Totodată, instanțele au menționat că, vinovăția în cauzarea prejudiciului poate fi constatată și în procedură civilă, în acest sens persoana prejudiciată urmând să sesizeze instanța civilă cu o astfel de acțiune, în speță însă, reclamantii nu au solicitat constatarea vinovăției și nici nu au prezentat o hotărâre judecătorească a instanței civile de constatare a vinovăției. În aceste condiții, pretențiile reclamantilor nu pot fi admise în modul în care au fost formulate, deoarece inițial urmează a fi constatată vinovăția și ulterior existența cazului asigurat. Or, atât timp cât vina asiguratului/utilizatorului de autovehicul nu a fost constatată, asigurătorul nu poate fi obligat la plata despăgubirii de asigurare.

La 24 martie 2020 (prin oficiul poștal), Gangan Ivan și Gangan Aurica, reprezentați de avocatul Cojocaru (Ermurachi) Cristina, au declarat recurs împotriva deciziei din 03 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia și a hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie admisă în modul formulat.

În motivarea recursului au indicat că instanța de apel la examinarea cauzei a interpretat eronat legea, iar aprecierea probelor a fost efectuată în mod arbitrar.

La 25 iunie 2020, Tofan Mihail a depus o referință la recursul declarat de către Gangan Ivan și Gangan Aurica, reprezentați de avocatul Cojocaru (Ermurachi) Cristina, solicitând respingerea acestuia.

Prin încheierea din 01 iulie 2020 a Curții Supreme de Justiție, recursul declarat de către Gangan Ivan și Gangan Aurica, reprezentați de avocatul Cojocaru (Ermurachi) Cristina, a fost considerat admisibil.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) al Codului de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Instanța de recurs constată că, decizia recurată a fost pronunțată la 03 decembrie 2019, expediată părților la 30 ianuarie 2020, fără a fi anexate probe ce ar confirma cu certitudine data recepționării acesteia, iar recursul a fost declarat la 26 martie 2020, fapt ce atestă că recurenții s-au conformat normelor procedurale legale și au declarat în termen recursul.

În corespundere cu art. 444 al Codului de procedură civilă, recursul s-a examinat fără înștiințarea participanților la proces. Astfel, Colegiul a decis inoportună invitarea acestora, întrucât argumentele expuse în cererile de recurs au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței verificarea legalității hotărârii atacate. Totodată, toate punctele de drept care puteau exista în această cauză pot fi cercetate și soluționate în mod adecvat pe baza înscrisurilor prezente la dosar. În plus, recurenta și intimații au avut ocazia să își prezinte poziția în scris și să răspundă la concluziile părții adverse. (*mutatis mutandis*, cauza Auza Vilho Eskelinen și alții vs. Finlanda, hotărârea din 19 aprilie 2007, § 72 – 75)

Subsidiar, în § 26 – 27 ale deciziei Curții Constituționale nr. 95 din 19

decembrie 2016 privind excepția de neconstituționalitate a articolului 444 al Codului de procedură civilă, Curtea a statuat că în cazul procedurilor care au ca obiect autorizarea unui apel sau care consacra verificarea unor aspecte de drept, și nu de fapt, sunt îndeplinite condițiile articolului 6 din Convenție chiar dacă instanța de apel sau de recurs nu oferă reclamantului posibilitate să se exprime în fața sa, în persoană. Iar, în esență nu este afectat accesul liber la justiție.

Verificând hotărârea contestată în raport de criticile formulate, în limitele controlului de legalitate și temeiurilor de drept invocate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de Gangan Ivan și Gangan Aurica, reprezentați de avocatul Cojocaru (Ermurachi) Cristina, întemeiat și care urmează a fi admis, casată decizia recurată cu trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) al Codului de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Pe parcursul examinării cauzei în fazele procesuale anterioare s-a constatat cu certitudine că, temei pentru intentarea acțiunii a constituit un accident rutier în urma căruia recurenților le-a fost cauzat un prejudiciu material și moral, iar reținând că Tofan Mihai, care în viziunea reclamanților se face responsabil pentru producerea accidentului, era angajat în calitate de șofer la SRL „Construm”, care avea încheiat cu CA „Grawe Carat Asigurări” SA contract de asigurare obligatorie de răspundere civilă, acțiunea a fost înaintată împotriva companiei de asigurare.

Ambele instanțe ierarhic inferioare examinând fondul cauzei au hotărât respingerea acțiunii pe motivul că nu există un act judecătoresc de constatare a vinovăției lui Tofan Mihail în producerea accidentului, iar stabilirea vinovăției acestuia în procesul civil nu este posibil, or reclamanții nu au solicitat expres acest lucru. În urma unei analize a motivării soluțiilor supuse criticii în recurs, Colegiul lărgit ajunge la concluzia că decizia instanței de apel nu poate fi menținută, or ea este rezultată din aplicarea eronată a legii precum și este bazată pe aprecierea arbitrară a probatoriului livrat de părți.

Astfel, în recursul formulat Gangan Ivan și Gangan Aurica, reprezentați de avocatul Cojocaru (Ermurachi) Cristina, au menționat *inter alia* că, vina în producerea accidentului rutier o are Tofan Mihai, prezentând în acest sens mai multe probe care în viziunea lor atestă acest fapt. Totodată, recurenții au indicat că, instanțele arbitrar au apreciat decizia Curții de Apel Chișinău din 13 martie 2012 prin care a fost încetat procesul penal în privința lui Tofan Mihai, or în această decizie au fost expres indicate prevederile legislației penale cu privire la faptul că încetarea procesului este pe temei de nereabilitare, iar recurenții au dreptul la o acțiune civilă de reparare a prejudiciului cauzat.

Mai mult, în privința probatoriului prezentat în vederea constatării vinovăției lui Tofan Mihai de producerea accidentului rutier și ca urmare cauzării prejudiciului, recurenții au evidențiat concluziile din raportul de expertiză, efectuat în cadrul cauzei penale, dar și alte înscrisuri cercetate în cadrul dezbaterilor judiciare. Toate criticile menționate au fost înscrise și în cererea de apel motivată din 22 aprilie 2019 (vol. III, f.d. 131-149).

Așadar, instanța de recurs pentru a elucida aspectele abordate, va raporta circumstanțele prezentate la criticile invocate de Gangan Ivan și Gangan Aurica, reprezentați de avocatul Cojocaru (Ermurachi) Cristina, și va trebui să se asigure că instanțele, în cazul de față Curtea de Apel Chișinău, a îndeplinit condiția unei examinări efective și a oferit un răspuns specific și explicit mijloacelor hotărâtoare pentru rezultatul procesului (a se vedea, *în contrast*, Lebedinschi vs. Moldova, hotărârea din 16 iunie 2015, § 31, 35 – 36; cauza Nichifor vs. Moldova, hotărârea din 20 septembrie 2016, § 29 – 31).

Potrivit art. 373 alin. (5) al Codului de procedură civilă, instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel, iar conform prevederilor art. 390 alin. (1) lit. e), f) al aceleiași legi, decizia instanței de apel trebuie să conțină: motivele concluziilor instanței de apel și referirea la legea guvernantă; concluziile instanței de apel în urma examinării apelului.

În cadrul dreptului la un proces echitabil se analizează dreptul oricărei părți în cadrul unei proceduri judiciare de a prezenta instanței observațiile, argumentele și mijloacele sale de probă, coroborat cu dreptul fiecărei părți ca aceste observații și argumente să fie examinate în mod efectiv. Cu privire la aceste aspecte, obligația instanței de motivare a deciziilor sale este singurul mijloc prin care se poate verifica respectarea lor.

Conform jurisprudenței CEDO, noțiunea de proces echitabil presupune ca o instanță internă care nu a motivat decât pe scurt hotărârea sa să fi examinat totuși în mod real problemele esențiale care i-au fost supuse, și nu doar să reia pur și simplu concluziile unei instanțe inferioare (cauza Helle vs. Finlanda, hotărârea din 19 decembrie 1997). Deși articolul 6 § 1 din Convenție nu obligă instanțele de judecată să ofere răspunsuri detaliate la toate argumentele invocate, totuși din hotărâre trebuie să reiasă clar că elementele esențiale ale cauzei au fost examinate (cauza Taxquet vs. Belgia [MC], nr. 926/05, § 91, CEDO 2010).

În pofida acestor fapte, instanța de apel la pronunțarea asupra argumentelor din apelul depus de Gangan Ivan și Gangan Aurica, urma în conformitate cu prevederile legii să se dedice unei analize efective a temeiurilor, argumentelor și propunerilor de probatoriu în raport cu explicațiile celorlalte părți și probatoriului propus de acele părți, fără a prestabili relevanța acestora.

În cazul de față, instanța de apel a evitat să examineze argumentele recurenților și probele prezentate în susținerea acestora, referitoare la faptul că, vina în producerea accidentului rutier o poartă indubitabil Tofan Mihai, care la acel moment

era angajat în cadrul SRL „Construm”, ultima având semnat cu compania de asigurare un contract de asigurare obligatorie de răspundere civilă, precum și că probatoriu care indică direct la vinovăția lui Tofan Mihai nu a fost reținut în susținerea nevinovăției ultimului, or procesul penal a fost încetat din cauza încălcărilor de procedură, actul de încetare a procesului fiind unul de nereabilitare.

La fel, din decizia recurată nu reiese că instanța de apel a oferit vreun răspuns argumentat cu privire la obligația asiguratorului de plată a despăgubirilor și dacă există vreo prevedere legală ce ar absolvi compania de asigurare de această obligație.

Subsidiar, Colegiul lărgit atestă că instanțele ierarhic inferioare nu au aplicat la caz prevederile art. 22 alin. (10) al Legii cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, art. 17 alin. (2) al Legii cu privire la asigurări (în redacția în vigoare la data relevantă speței), și nu au dat o valență juridică alegațiilor invocate, de nenumărate ori, de către Gangan Ivan și Gangan Aurica cu privire la esența litigiului de încasare a despăgubirii de asigurare anume de la CA „Grawe Carat Asigurări” SA, care are calitatea procesuală de pârât.

Așadar, prin lipsa examinării temeiniciei argumentelor invocate mai sus, se constată că instanța de apel a dat dovadă de un formalism excesiv în această parte. Or, prin prisma principiului contradictorialității și egalității în arme, instanța de apel era obligată să asigure un echilibru just a intereselor ambelor părți implicate în proces. În esență, motivarea Curții de Apel Chișinău a pus într-o situație de dezavantaj pe recurenți față de adversarul său (a se vedea cauza Donadze vs. Georgia, hotărârea din 7 martie 2006, § 35 – 36).

Constatând toate cele relatate supra, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, conturează o opinie tendențioasă a instanței de apel de reținere și însușire a motivării din hotărârea primei instanțe, fără a da o apreciere tuturor probelor în ansamblu, fără a răspunde la toate temeiurile invocate de părți, ignorând nemotivat unele afirmații și situații certe sau cel puțin nemotivând prevalarea unor circumstanțe, pe care s-a bazat soluția emisă, asupra celorlalte probe existente la dosar.

În atare situație, instanța de recurs apreciază că recurenților nu le-a fost asigurat dreptul de acces la o instanță și dreptul de a fi auzit combinat cu dreptul la un recurs efectiv. De fapt, în cazul când există suspiciuni privind încălcarea echității procedurii din perspectiva art. 6 §1 din CEDO, rezultă că recurenții nu au reușit să pună în discuție în fața instanțelor toate observațiile și raționamentele pe care le consideră necesare în vederea apărării punctului lor de vedere (cauza Blücher vs. Republica Cehă, hotărârea din 11 ianuarie 2005, cauza Carmel Saliba vs. Malta, hotărârea din 29 noiembrie 2016, § 65).

În acest sens, Colegiul lărgit reamintește că în jurisprudența sa, Curtea Europeană a precizat că dreptul de a fi auzit în combinație cu dreptul la un recurs efectiv sunt în primul rând chestiuni de reglementare în dreptul intern și este în principiu, competența instanțelor să evalueze motivele de admisibilitate a unei cereri

de acest tip (cauza Doorson vs. Olanda, hotărârea din 26 martie 1996).

Considerațiile de mai sus sunt suficiente pentru a stabili că erorile judiciare analizate în speță sunt esențiale și nu pot fi corectate în această fază. Or judecarea recursului, exercitat conform rigorilor impuse de art. 432 alin. (1) al Codului de procedură civilă, are caracter devolutiv numai pentru problemele de drept material și procedural.

În acest caz, art. 442 al Codului de procedură civilă prevede că în ordine de recurs nu pot fi administrate probe noi, ceea ce consolidează poziția susmenționată. Așadar, omisiunea instanței de apel de a aprecia toate probele în ansamblu, precum și de a constata relevanța argumentelor recurenților conduce inevitabil la încălcarea garanțiilor unui proces echitabil, din moment ce observațiile recurenților Gangan Ivan și Gangan Aurica, într-un mod efectiv, nu au fost analizate.

Prin urmare, ținând cont de faptele din speță, de argumentele părților și de constatările de mai sus, Colegiul judiciar consideră că a examinat principalele întrebări juridice puse în cerere și că nu este necesar să se pronunțe separat în privința motivelor invocate în recursul formulat, inclusiv cu privire la încasarea diferitor sume de bani.

Acestea, în esență, nu au forță juridică de a influența prezenta soluție pe caz și relevanța lor va putea fi supusă unei aprecieri juridice la o nouă rejudecare a cauzei (a se vedea, *printre alte autorități*, cauzele Kamil Uzun vs. Turcia, hotărâre din 10 mai 2007, § 64; Centrul pentru Resurse Juridice în numele lui Valentin Câmpeanu vs. România (Marea Cameră), din 17 iulie 2014, § 156).

Astfel, din considerentele arătate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul declarat, de a casa decizia din 03 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, iar reținând că erorile procedurale admise nu pot fi corectate de instanța de recurs, cauza urmează a fi remisă la rejudecare, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei, instanța urmează să examineze speța în întregime în cadrul unor proceduri noi, în vederea respectării dreptului părților la un proces echitabil, în special, în partea aprecierii juridice a observațiilor lăsate fără răspuns (a se vedea, *spre exemplu* impactul considerentelor instanței de recurs la o nouă reexaminare, cauzele Victor Harovschi vs. Moldova, hotărâre din 18 noiembrie 2008; Dimitar Yordanov vs. Bulgaria, hotărâre din 6 septembrie 2018, § 52 - 53).

Având în vedere cele expuse și în conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) al Codului de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Gangan Ivan și Gangan Aurica, reprezentați de avocatul Cojocar (Ermurachi) Cristina.

Se casează decizia din 03 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău emisă în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Gangan Ivan și Gangan Aurica împotriva CA „Grawe Carat Asigurări” SA, intervenienți accesorii Tofan Mihail și SRL „Construm” cu privire la constatarea existenței cazului asigurat, încasarea despăgubirii de asigurare, dobânzii de întârziere și penalității legale, repararea prejudiciului moral și se remite cauza spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru

Mariana Pitic

Nicolae Craiu